

Βαγγέλης Βρούτσης

“Με αφορμή το χρόνο”

Κοντεύει ένας χρόνος που μας έφυγε αναπάντεχα, ο Βαγγέλης Βρούτσος και το κενό δυσαναπλήρωτο. Η ανελέητη μνήμη δεν εφησυχάζει την ψυχή μας. Διερωτόμαστε: για πόσο ακόμα, αυθόρμητα ευχόμαστε: για πάντα! Και διαισθητικά φοβόμαστε την ανεκπλήρωτη προσδοκία! Μας «σκιάζει» η ατομική λήθη, ίσως θα 'πρεπε όμως να μας πανικοβάλλει η

συλλογική, το τέρας του «κοινωνικού αλτσχάιμερ». Για αρκετούς του σπηλαιολογικού μας χώρου η 31 Γενάρη 2009 θα είναι ημερομηνία ορόσημο το «είναι» και το «γίγνεσθαι» της «Φυσιολατρίας», τα οποία βλέπαμε το Βαγγέλη να θέτει συνεχώς και επιτακτικά με τον ιδιαίτερο τρόπο του. Μερικοί από εμάς είχαν την τύχη να το ζήσουν πιο κοντά, πιο προσωπικά,

στην υπαίθρια δράση, στις σωματειακές οργανωτικές «αρένες», στις «αμχανιές» των αναγκαίων δημοσίων σχέσεων και στη διάδοση ιδεών και πληροφοριών για να επιτευχθεί ταυτόχρονα και ανάδειξη (στους εν αγνοία όντες πολιτισμένους) και προστασία (από τους καιροφυλακτούντες απολίτιστους) της άγριας φύσης όποιας μορφής.

Από το σεμινάριο “βελτίωσης ορειβατικών δεξιοτήτων”, στο αυτοκίνητο προς τη Γκιώνα. Η τελευταία του φωτογραφία...

Εμείς λοιπόν, θα 'πρεπε να είχαμε αντιληφθεί έγκαιρα ότι ο Βαγγέλης είχε «σε όλα του» ενσωματώσει μια κοινωνική διάσταση, έδειχνε έναν «δρόμο» και ίσως έψαχνε για συνοδοιπόρους: μακάρι πολλούς, μακάρι κι άλλους! Ο Βαγγέλης φαινόταν να πιστεύει σε κάτι και την πρότασή του για «ομοδοξία» την έκανε κυρίως με τη δράση του, με τον τρόπο ζωής του! Ίσως ήταν η σχετική εσωτερική «μοναξιά» του, η διαπίστωσή του ότι ο γενικότερος κοινωνικός περίγυρος, αντιπροσωπευτικό (απ' ό,τι αποδεικνύεται στην πράξη) δείγμα του οποίου είναι και ο «φυσιολατρικός», οδεύει σε διάφορους αλλότριους δρόμους, πολλούς, όλο και περισσότερους, όλο και πιο εξατομικευμένους, που τον αποστασιοποίησε, τα τελευταία χρόνια, από τα διοικητικά των συλλόγων και τον οδήγησε στις επιλεκτικές συνεργασίες, μόνο σε δράσεις που συνάδουν με τη «φιλοσοφία» και τα «πιστεύω» του.

Η αναδρομή σε δύο χαρακτηριστικές συνεργασίες μας, μια παλιά (1995) και μια πρόσφατη (2008) ίσως μπορέσουν να αναδείξουν τις ποιοτικές μεταβολές που υπαινίσσονται τα προηγούμενα και τις αντίστοιχες (διαφορετικές) αντιδράσεις ή και στάσεις του Βαγγέλη και όχι μόνο...

Η πρώτη συνέβη κατά την 1η «δοκιμαστική» προεδρική μου θητεία στο ΣΠΕΛΕΟ (2/94-2/96) και περιγράφεται μάλλον ικανοποιητικά στο τεύχος 122 του περιοδικού «ΚΟΡΦΕΣ» (11-12/96, σελ. 46-47) αφορώσα «Το Κάρκαρο της Μαρίας της Πενταγιώτισσας» (Ι.Κ./ΣΠΕΛΕΟ). Εδώ δεν αρμόζει να επαναληφθούν αυτά που γράφτηκαν τότε, για λόγους σεβασμού της «οικονομίας ύλης» του περιοδικού, δεδομένου ότι ο εραστής των «ΚΟΡΦΩΝ» θα ανατρέξει στη βιβλιοθήκη του. Εδώ όμως πρέπει να επισημανθούν: το έντονο ενδιαφέρον, συνοδευόμενο από ικανοποίηση, ευφορία και ανείπωτη έως «παιδική» χαρά που είχαμε όλοι (3+1) οι συμμετέχοντες στην έρευνα και στην «απομυθοποίηση» ή μάλλον στην «τεκμηρίωση» της «ιστορικής αλήθειας» του «θρύλου»!

Από το σεμινάριο «βελτίωσης ορειβατικών δεξιοτήτων», στον Παρνασσό.

Θυμάμαι ανεξίτηλα:

Την προσήνεια, το σεβασμό και την αγάπη του Βαγγέλη προς τους ντόπιους θαμώνες και βασικούς πληροφοριοδότες μας στο καφενείο της πλατείας.

Το ενδιαφέρον του για την Ιστορία του τόπου: μου φάνηκε ότι χάιδεψε με βλέμα και χέρια τον πλάτανο του Βεληγκέκα (που τον «έφαγε» ο Κατσαντώνης) και η προσέγγισή του στο δέντρο μου θύμιζε «δρώμενο προσκυνηματικό»!

Το πάθος και την εφευρετικότητά του στη διάνοιξη εισόδου στο Κάρκαρο.

Τη χαρμολύπη του στο τότε πρόσφατα εγκαταλειμμένο Δημοτικό Σχολείο της Πενταγιούς όταν μας έκανε μάθημα ελεύθερης αναρρίχησης στον εξωτερικό λιθόκτιστο τοίχο του.

Τέλος θυμάμαι τον ενθουσιασμό του όταν ανακάλυψε (γιατί ήταν «υποψιασμένος») μικρά τεμάχια / ίχνη αρχαίας ανθρώπινης παρουσίας στα βάθη ενός σπηλαίου – εκβολής που εντελώς τυχαία εντοπίσαμε και επισκεφθήκαμε κο-

Άσκηση διάσωσης από την ΕΟΔ στην Πάρνηθα

ντά στο Κάλιο και στις βόρειες όχθες της τεχνητής λίμνης Μόρνου, κατά την επιστροφή μας στην Αθήνα. Ο Βαγγέλης ήλθε έρποντας να μας τα δείξει, το κουβεντιάσαμε και έφυγε έρποντας να τα εναποθέσει εκεί που τα βρήκε! Είπε ότι «εκεί ανήκουν». Ίσως εννοούσε ότι το χώμα (η λάσπη εν προκειμένω) έχει ιστορικά δικαιώματα! Όπως συμβαίνει και με τους νεκρούς!

Η δεύτερη συνέβη κατά τη 2η «σωσιβιακή» και ίσως τελευταία (;) (αρχίζω να αισθάνομαι κι εγώ εκτός εποχής...) τρέχουσα προεδρική μου θητεία στον ΣΠΕΛΕΟ (1/08-1;). Ήταν στο πλαίσιο του επιδοτούμενου από το ΥΠΑΚΠ έργου: «Δράσεις Ενίσχυσης και Αασχόλησης Ανέργων με την Ενεργό Συμμετοχή των ΜΚΟ» και υλοποιημένου από το ΣΠΕΛΕΟ υποέργου: «Ψηφιακή αποτύπωση της σπηλιάς Αγίας Τριάδας Καρύστου, σπηλαιολογική διερεύνηση του Δήμου Καρύστου». Πληροφορίες γι' αυτή τη δράση του 2008 μπορούν να βρεθούν στο site του συλλόγου (www.speleo.gr) και στο 3-μηνιαίο περιοδικό της Καρύστου «Στην ηχώ της Εύβοιας» τ. 7, σελ. 12-13 (τηλ. fax 22240-23786). Ο Βαγγέλης δεν ήταν ο άνεργος του Υποέργου ήταν ο υπεύθυνος σύνταξης του επίσημου Τεχνικού Δελτίου και οργανωτικός υπεύθυνος υλοποίησής του και έτρεξε πολύ, μαζί με την αγαπημένη του Ηλέκτρα, από το φθινόπωρο του 2007 μέχρι τέλος... Εκτιμώ ότι αντιμετώπισε με καρτερία την πρωτόγνωρη για όλους μας γραφειοκρατία, την επιφυλακτικότητα μερικών κρίσιμων παραγόντων της τοπικής «εξουσίας» της Καρυστίας, την οικονομική δυσπραγία του Υποέργου που δεν κάλυπτε τα «τσουχτερά» (!) οδοιπορικά των απαραίτητων για την υλοποίησή του εθελοντών και την αδυναμία ορισμένων συναδέλφων να τον βοηθήσουν ως συνεθελοντές του και στους οποίους «πόνταρε» πολύ!

Δεν μπορώ να ξεχάσω:

Την αγάπη του για την ιδιαίτερη πατρίδα της μάνας του και το «θησαυρό» της: το σπήλαιο – εκβολή της Αγ. Τριάδας.

Τη «φιλοξενία» του να αξιοποιηθεί στο έπακρο αυτή η ευκαιρία ώστε να ωφεληθεί ουσιαστικά και ο ΣΠΕΛΕΟ και η σπηλαιολογική Καρυστία και να μείνει αυτή η βασικά εθελοντική ερευνητική προσπάθεια ως παρακαταθήκη με την έκδοση ενός βιβλίου, επιθυμία του Βαγγέλη η οποία ακόμη αναζητά εθελοντές για υλοποίησή!

Την τόλμη του να καταγγείλει δημόσια Ανώτατη Αρχή του τόπου για εχθρικές προς το αγαπημένο του σπήλαιο ενέργειες και να μαζέψει τις υπογραφές, κάτω από κείμενο διαμαρτυρίας, σχεδόν όλων των παριστάμενων στο ίσως κατάμεστο αμφιθέατρο του Γιοκαλείου Ιδρύματος την 25/10/08 κατά την παρουσίαση στο κοινό της Καρυστίας των αποτελεσμάτων του Υποέργου.

Την κάποια απογοήτευσή του (έτσι το ένιωσα) όταν είδε ότι η όλη προσπάθεια τελικά δεν είχε την αποτελεσματικότητα που ο ίδιος είχε οραματιστεί στην αρχή.

Φοβάμαι ότι ο Βαγγέλης έφυγε μάλλον απογοητευμένος, λίγο – πολύ απ' όλους εμάς που αποτελούμε την κινική, την άτεγκτη πλειονοτι-

Άσκηση διάσωσης από την ΕΟΔ στην Πάρνηθα

κή «πραγματικότητα»... Λένε ότι αν η Ανάγκη είναι η ατμομηχανή της όποιας Ιστορίας και η Τύχη είναι το κλειδί στους διαχωρισμούς ραγών τότε η Ιδεολογία είναι οι ράγες. Το Βαγγέλη το νιώθω σαν τη «ράγα». Το όποιο πρόβλημα αν έχει υπάρξει μάλλον θα εντοπίζεται στο μυωπικό μηχανοδηγό και στο μεθυσμένο κλειδούχο...

Στο τεύχος 196 (3-4/09) των «ΚΟΡΦΩΝ» έγιναν εκτενείς, πολύμορφες και ευαίσθητες αναφορές για το Βαγγέλη. Ο μητρικός του σύλλογος, ο Ε.Ο.Σ. Αθηνών τον τίμησε

σε συναντήσεις και εξαισίες προβολές που αξίζουν συγχαρητηρίων. Ο ΣΠΕΛΕΟ, απ' ότι φαίνεται, δεν έχει προς το παρόν τη δυνατότητα οργάνωσης τέτοιων εκδηλώσεων μνήμης. Αυτό που ίσως θα μπορούσε να κάνει, πέρα απ' αυτό το άτυπο κείμενο, είναι να ονοματίσει το σπήλαιο Αγ. Τριάδας τη σάλα του 1ου και μεγάλου καταρράκτη ως «ΑΙΘΟΥΣΑ ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ» και να φροντίσει για τη διάδοση και την παγιοποίηση αυτής της νομοθεσίας.

Από το σεμινάριο «βελτίωσης ορειβατικών δεξιοτήτων», στον Παρνασσό.